

GHENDTSCHÉ.TYDINGHEN

Maandblad van de Heemkundige en Historische Kring v.z.w.
« GENT »

Jg. 2 nr. 12
DECEMBER 1973

INHOUD

Contactvergadering en mededelingen	231
De eerste Gentse Feesten	233
Een Gentse Puzzel	236
Karel August VERNIER	238
De Wonderdokter Sequah te Gent	239
Toen de Gentse Vleeshouwers niet alleen "in hun stallen" maar ook "op de planken" doorgewinterde kerels waren	240
Gent, stad voor toeristen?	242
Verpachten van visrecht en maairecht te Gent in 1856	244
Heraldiek	246
Désiré Destanberg	247
Gent in de spiegel van zijn dagbladen	247
Bibliografie	249
Vraag en antwoord	251
Aanvullende ledenlijst	252
Inhoud "Ons Heem"	...

Verantw. uitgever:
G. Hebbelynck
Voorhoutskaai 40
9000 GENT

Elke auteur is alleen verantwoordelijk voor zijn bijdrage

Sinds 1860 waarborgt het Gemeentekrediet

- volledige zekerheid
- hoge rentevoeten
- uitstekende diensten

Sparen bij het

GEMEENTEKREDIET...

UW SPAARGELD IN GOEDE HANDEN

zeker en vast!

aantal artikels o.a. "De Nachtwacht te Gent in de 19e eeuw", "Carnaval te Gent", "In de Mammelokker" en een lange bijdrage "Memoriaal van de Stad Gent 1840-1850", die over verschillende nummers zal worden gespreid.

De Raad van Beheer hoopt dat alle leden trouw zullen blijven aan Ghendtsche Tydinghen en wenst al de lezers een prettige Kerstdag en een gelukkig Nieuwjaar.

De Raad van Beheer.

o o o o o o o o

Aan de Medewerkers van Ghendtsche Tydinghen

Het redactiecomité wenst aan al de medewerkers te vragen hun kopij te zenden aan het secretariaat, liefst van zodra hun bijdrage klaar is en bij voorkeur in dubbel. Hiervoor bij voorbaat van harte dank!

o o o o o o o o

Mededeling van het secretariaat

De leden en lezers worden hiermede ingelicht dat de eerste jaargang 1972 van ons tijdschrift totaal uitgeput is. Alleen losse nummers kunnen nog besteld worden aan de prijs van 20,- Fr per exemplaar, te regelen via p.c.f. 1050473 van Heemkundige en Historische Kring "Gent".

Wie belang stelt in de volledige jaargang 1973 kan nog bestellen, maar dan zonder dralen gezien deze ook bijna uitgeput is.

o o o o o o o o

Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen

Het provinciebestuur van Oost-Vlaanderen deelt hierbij aan de belangstellenden mede dat het Kultureel Jaarboek voor de Provincie Oost-Vlaanderen, jaargang 1972, voor verkoop werd vrij gegeven.

De eerste band bevat - benevens een overzicht van de kulturele activiteiten van en in de provincie in 1972 - ook nog een uitvoerige bijdrage van Prof. S.J. De Laet over archeologische opgravingen en vondsten in Oost-Vlaanderen, alsook een historische bijdrage over Hamme door M.Schepens.

De tweede band is een uitvoerige studie over "De orde van de Tempeliers en haar geschiedenis in het oude graafschap Vlaanderen", geschreven door Dr.P.Rogghé, ere-voorzitter van de Heemkundige en Historische kring "Gent".

Deze jaargang, bestaande uit 2 delen (te zamen 650 bladzijden) is te bekomen door storting van 250 Fr (185 Fr voor de leden van onze kring) op P.R. nr 907.62 van de Provincie Oost-Vlaanderen, verkoop druksels, Griffie, Goevernementstraat, 1, 9000 GENT. Bij de betaling moeten onze leden uitdrukkelijk vermelden dat zij deel uitmaken van de Heemkundige en Historische kring "Gent".

ooooooo

DE EERSTE GENTSE FEESTEN

Tot in 1842 hadden de verschillende wijken of parochies van Gent elk hun eigen kermis. In 1786 had Jozef II wel bepaald, dat in al de gemeenten van ons land de kermissen op dezelfde dag moesten gehouden worden om nutteloze uitgaven en vermaken te vermijden (Pirenne: deel III blz. 208), maar deze maatregel was zonder gevolg gebleven. Op 18 maart 1843 besluit de gemeenteraad jaarlijks een algemene kermis in te richten; in 1843 zullen de Gentse Feesten doorgaan in juni om samen te vallen met de paardenwetrennen, waarvan de datum reeds bepaald was. Vanaf 1844 zullen de Gentse Feesten gehouden worden de tweede zondag van augustus. De bedoeling was de wijkkermissen te laten uitsterven; het voorstel werd gedaan door de vereniging L'Union, waarschijnlijk om een dubbele reden: de mogelijkheid een grotere kermis in te richten en ook opdat de fabrieken geen hinder meer zouden hebben van de verspreide afwezigheden van de werklieden.

Op zaterdag 24 juni 1843 werd om acht uur 's avonds met het luiden van de grote klok van het Belfort de Gentse kermis aangekondigd.

Op zondag 25 juni had 's morgens in de Troonzaal op het stadhuis de plechtige prijsuitdeling van het conservatorium plaats, die gepaard ging met de uitvoering van enkele muziekstukken door de leerlingen.

's Namiddags verenigden zich een dertigtal maatschappijen van handboogschutters uit verschillende steden en gemeenten van het land aan het stadhuis. De burgemeester overhandigde aan de voorzitter van de Gentse maatschappij St.-Sebastiaan de prijzen in zilverwerk voor de overwinnaars van de wedstrijd. De St.-Sebastiaansgilde bestond reeds in de 14e eeuw; het Oudheidkundig Museum in de Bijloke bezit een tweetal schilderijen van het St.-Sebastiaansgild: het portret van een koning en een koningschiëting op de Kouter. Van het stadhuis trokken de maatschappijen in stoet met "vliegende vaandels" en geleid door de muziek van het Filharmonisch genootschap naar de gebouwen van de St.-Sebastiaanvereniging bij de Bijloke, waar de schiëting plaats had. Er waren 169 schutters. Als eerste prijs werden twaalf lepels en vorken in zilver geschonken. Een maatschappij van Ledeborg kreeg een medaille voor de schoonste uitrusting; een maatschappij van Oudenaarde een medaille voor het grootst aantal deelnemers, terwijl een maatschappij uit Paturage de medaille voor de verst afgelegene vereniging bekwam.

's Namiddags werden in de oude citadel (Spanjaardkasteel) ring-spelen en wedlopen ingericht. Hier was de eerste prijs een zil-veren uurwerk.

Te St. Denijs-Westrem hadden de wedstrijden voor renpaarden plaats; in totaal waren hier 8.500 fr prijzen.

's Avonds werd er op het St. Pietersplein op de mast geklommen. Er was ook nog een kosteloze vertoning door de maatschappij Broedermin en Taalijver, die "Jacob van Artevelde", een histo-risch drama in drie bedrijven door H. Van Peene en "Juffrouw Grégoire of de Waardin uit de Pijnappel", zangspel in twee be-drijven, opvoerde.

Op maandag 26 juni werden door het Weldadigheidsgesticht 3000 tarwebroden aan de armen uitgedeeld.

's Namiddags was het nu de beurt aan de kruisboogschutters van St. Joris om aan het stadhuis de prijzen in ontvangst te nemen en daarna in stoet op te stappen naar hun lokaal op de Nieuwe Wandeling, waar de wedstrijden plaats hadden.

's Avonds was er in het Casino op de Coupure een prachtig feest: een concert door een harmonie, verlichting van de gebouwen en tuinen, een prachtig vuurwerk en een bal. De toegang tot het Casi-no bedroeg drie frank, waardoor dit feest enkel toegankelijk was voor de begoede burgerij.

Ook de Kouter was prachtig verlicht; 's avonds had er een volks-dansfeest plaats.

Op dinsdag 27 juni hadden te St. Denijs-Westrem opnieuw wedstrij-den voor renpaarden plaats; 's namiddags hadden er volksvermakelijk-heden plaats op de Vrijdagmarkt. 's Avonds gaf de Filharmonie in het lokaal van St. Joris op de Nieuwe Wandeling een concert en steeg een luchtballon op. De toegang was hier slechts twee frank, maar zeker nog te veel voor de werkman.

's Avonds laat gaf de zangmaatschappij Orpheus een Venetiaanse serenade op de Coupure: ze voerden koorzangen uit op verlichte vaartuigen versierd met vlaggen en wimpels.

In de zaal Rhetorica in de Parnassusberg op de Houtlei werd op zondag, maandag en disndag telkens een bal gegeven; de toegang bedroeg 0,75 fr per bal.

Als slot van de feesten werd op woensdag 28 juni op het water van het dok een steekspel ingericht.

Tijdens de feesten mochten de koffiehuisen en herbergen de ganse nacht geopend blijven. Het programma van de feesten werd gedrukt en uitgehangen.

Sedert de eerste Gentse Feesten in 1843 zijn openbare verlichting, volksbals en volksfeesten constante programmapunten gebleven. In 1860 kwam er een nieuwigheid. We lezen in G. van G.: "Dinsdag, evenals de twee vorige dagen, is het dansfeest op de Koornmarkt door de Zware en Logte Gentenaars gegeven, zo goed onthaald, dat de regering voortaan een volksvermakelijkheid te meer op het programma van de Gentse Kermis zal kunnen aantekenen. Het hoofd-personnage van deze dansvertoning is Pieter Lieven van Acker, ge-kend onder de bijnaam Pier de Beuling. Ofschoon 51 jaar oud weet

deze wakkere man nog de onmogelijkste sprongen te maken. Hij geeft lessen in het dansen sedert 1835. Hij is vader van 19 kinderen. Enige maanden geleden vierde hij met een zekere praal zijn jubelfeest van zijn 25-jarig meesterschap."

In 1860 werden de kosteloze vertoningen gegeven in de Minard-schouwburg: opgevoerd werd het stuk "Teniers te Grimbergen": libretto geschreven door Prudens van Duyse, muziek van zijn zoon Florimond van Duyse. De verslaggevers noemden het "een kostelijk kunstjuweeltje".

In de G. van G. van 19.9.1860 vernemen we nog iets meer over Pier de Beuling: "Zondag 23 september zal in de herschilderde toneelzaal Rhetorica op de Houtlei de maatschappij De Zware Gentenaars een feest inrichten. De voorzitter Pieter van Acker alias Pier de Beuling zal het publiek in zijn lokaal een feestelijke avond bezorgen".

Op een verschijnsel, dat gepaard ging met de Gentse Feesten, willen we nog wijzen: "Nauwelijks is de kermis aangebroken, of men ziet met gehele dozijnen kaartspelers en teerlingwerpers hun ton oprichten, messen, spiegels, horloges en duizend dingen uitpakken en voor enige centen, met de eerstkomende best, de kaart in de waagschaal stellen. Anderen beproeven met de teerlingen een winstzoeker zijn centen uit de beurs te krijgen en trachten hem door sterk geroep genoegzaam te doen verstaan, dat bij hen de ware fortuin te vinden is. Menig onnozele bloed durft ten koste van zijn beurs een kans wagen en verlaat meestal met ledige zak de ton, waarin hij meende, dat zijn geluk verborgen lag, want behalve dat het spel altijd tot verder spelen aanlokt, bevindt er zich steeds een associé bij de toeschouwers, die de speler uitnodigt om met hem enige centen te wagen. En zo blijft de sukkelaar volhouden, totdat zijn kermischat een plaats in de zak van de huichelaar ingenomen heeft. In tegenwoordigheid van de politie gaat dit slechts om centen, maar in hun afwezigheid gaat het ook om franken en halve franken. Niet alleen grote lieden zijn aan het spel verslaafd, ook kinderen worden door het spel aangelokt." De redacteur vraagt de overheid deze misbruiken te doen ophouden.

Dit bericht kunnen we aanvullen met een andere mededeling uit de Gazette van Gend van 11 augustus 1841: "De politie van de vijfde wijk heeft zondag een expeditie gedaan, welke het wenselijk ware in de overige wijken van de stad, en bijzonderlijk in de derde en vierde wijk, alwaar het geenszins aan tuisers en thuisplaatsen ontbreekt, te zien nagevolgd worden. De agenten van politie van de vijfde wijk in burgerkleding vermomd, hebben zich 's morgens op de westkant der grote voetvolkkazerne van St. Pieters begeven, alwaar ze een vijftiental tuisers of dieven, zoals men van overdag die gasten terecht gedoopt heeft, in flagrant délit betrapt en drie van hen aangehouden en in hechtenis gezet hebben. Vijf of zes nietdeugen, welke door de agenten herkend werden, zullen voor het feit rechterlijk vervolgd worden".

Uit het voorgaande kunnen we besluiten, dat de aantrekkingskracht van de kansspelen altijd groot was en dat er altijd personen wa-

ren, die de hoop op een gemakkelijke winst van naïvelingen wisten uit te buiten. "Er is niets nieuws onder de zon", zouden we filosofisch kunnen besluiten.

Maar hiermede zijn we afgedwaald van ons onderwerp. Zeker is er nog veel over de "Gentse Feesten" te vertellen. Dit komt wel later.

M. STEELS

oooooooo

EEN GENTSE PUZZEL

Ter gelegenheid van de jaarwisseling denkt G.T. er niet verkeerd aan te doen zijn talrijke lezersschaar op een e i g e n a a r - d i g e filippienpuzzel te vergasten, verwachtend natuurlijk dat dit brokje hersengymnastiek door tallozen met geestdrift succesrijk zal beoefend worden.

Zie op nevenstaande bladzijde een ROOSTER waarvan 96 hokjes genummerd zijn van 1 tot 96. Op een andere plaats vindt u een lijst bestaande uit 18 groepjes van 3 tot 11 getallen.

De 96 getallen van het ROOSTER vormen 23 groepjes van 2 of meer getallen die zoveel woorden voorstellen vanzelfsprekend bestaande uit 2 of meer letters. Even vanzelfsprekend stellen gelijke getallen steeds gelijke letters voor: b.v. kunnen al de getallen 32 een w voorstellen, al de getallen 33 een j. Bent u erin geslaagd al de getallen door hun letters te vervangen, dan ontstaan IN HET ROOSTER 4 versregels ontleend aan een Gents lied. In die tekst is sprake van 2 beroemde Gentse personages waarvan niet kan gezegd worden dat ze Stropdragers geweest zijn. Beiden kwamen op een bloedige wijze om het leven.

De getallen in het ROOSTER kunt u in letters vertalen nadat u de 18 "namen" van de LIJST gevonden hebt, dit dank zij de omschrijvingen waarvan de groepen getallen gevolgd zijn. Wel te verstaan staan alle 18 namen in nauw verband met Gent, met Gents verleden, met Gents toponymie.

Gevraagd wordt: 1° de 4 versregels;
 2° de naam van de dichter ervan;
 3° de naam van de toondichter van het lied.
 (Dezelfde componist heeft op zijn naam het koor staan getiteld "De Maagd van Gent", een werk dat natuurlijk niet meer uitgevoerd wordt.)

Oplossingen worden ingewacht tot uiterlijk 15 januari 1974. De inzenders van 3,2 of 1 correcte oplossin(en) zullen in G.T. op een erelijst vermeld worden.

SENTENCE

	1	2	3	4	5	6		7	8
9	10	11	12	13	14		15	16	
17	18	19	20	21		22	23	24	25
	26	27		28	29	30	31	32	33
34	35	36	37		38	39	40		41
42		43	44	45	46	47	48	49	
50	51		52	53	54	55	56		57
58	59	60		61	62	63	64	65	66
	67	68	69	70		71	72	73	
74	75	76		77	78	79		80	81
	82	83		84	85	86		87	88
	89	90	91	92	93	94	95	96	

- 63; 47; 41; 62; 50; 04; 57; 08;
36; 03; 94. Deze Grootbaljuw schreef een kroniek de periode 1431-1480 bestrijkend.
- 01; 03; 44; 09; 89; 42; 84; 56;
87; 77. Volgehs Prof. Dr. Verhulst de eerste abt van de St.-Baafsabdij
- 96; 39; 83; 46; 21; 65; 55; 88;
79; 03. Dit gebouw was bekend voor zijn dierentuin
- 43; 18; 32; 70; 74; 11; 33; 51;
59. Dit (Sint-Elisabeth)begijntje wordt nog jaarlijks herdacht
- 67; 84; 80; 69; 49; 73; 24; 82;
52. De slechtst befaamde straat van de stad
- 05; 02; 71; 31; 14; 85; 30; 92; Dit straatje leidde naar een openbare pit (pomp).
- 74; 91; 40; 26; 75; 33; 68; 78; Naam door de Gentenaars aan een Vaderlandse Vereniging gegeven
- 61; 04; 22; 76; 39; 09; 67; 23; Deze plaats was door middel van 4 overdekte kanaaltjes met de Leie verbonden
- 17; 34; 72; 68; 15; 57; 28; 67; Aldus heette vroeger de Brandstraat
- 38; 72; 03; 93; 35; 48; 06; . . . Jan de Bake was hun deken in 1345
- 18; 87; 88; 54; 27; 23; . . . Dit was de naam van de nachtparades (3) die op Halfvasten uitging. In 1540 door Keizer Karel afgeschaft.
- 90; 44; 13; 62; 02; 83; . . . Deze Predikheer bouwde te Parijs de Pont-Royal. Naderhand werd hij Inspecteur des Ponts et Chaussées et architecte du roi (Lodewijk XIV)
- 20; 28; 07; 53; 95; 64; . . . Hier sneuvelen duizenden Gentenaars (1453)
- 74; 58; 80; 16; 10; 60; . . . Beter bekend als krijgsman dan als schippersdeken.
- 30; 79; 29; 86; 39; . . . Adlowinus overleed in dit klooster
- 19; 91; 03; 12; 37; Uitvinder van het electrisch uurwerk
- 66; 81; 45; 58; Al de Gentse (keer)sluizen heetten aldus
- 90; 58; 25; Deze pleegde een (historische) moord in de St.--Janskerk.

Karel August VERVIER

In het artikel "Rederijkers te Eeklo" van de hand van onze erevoorzitter Dr. P. Rogghé en verschenen in het jaarboek "Appeltjes van het Meetjesland" nr. 23/1972 blz. 143 komt o.m. een beknopte biografie voor van de ten hoofde vermelde persoon.

In de laatste paragraaf van deze biografie komt volgende zinsnede voor: "Karel August Vervier overleed op 20 oktober 1872 op zijn kasteel Damzicht te Waarschoot en werd begraven op het thans verdwenen kerkhof aan de Wasstraat te Gent..."

Waar het de schrijver van het artikel waarschijnlijk niet om te doen was verder na te gaan of het graf eveneens verdween zou men dit laatste wel kunnen afleiden uit detekst.

Niets is minder waar want het graf werd overgebracht op een niet bepaald tijdstip naar de Westerbegraafplaats. Men kan het vinden bij het binnenkomen van het kerkhof links het Erepark rondgaand het eerste graf op de weg aan de rechterkant een weinig verscholen achter het lover.

Het monument dat zich op het graf bevindt is in arduin, ongeveer 2m.50 hoog, bevattende bovenaan een rond medaillon met het portret van K.A. Vervier en onderaan is volgende tekst gebeiteld:

Karel Vervier

Letterkundige, lid van den Provincialen Raad van Oost-Vlaanderen Voorzitter der Stedelijke Commissie voor Bewaring van Praal- Gedenk- en Kunststukken, Ridder der Leopoldsorde.

Overleden op zijn kasteel te Waarschoot den 20sten October 1872 in den ouderdom van 84 jaren.

Ridder Camillus Vervier Weduwnaar van mevrouw Francisca De Geyter Ridder der Leopoldsorder
Gewezen Gemeenteraadslid Geboren te Gent den 6 oktober 1827 en er overleden den 27 januari 1898.

De tweede persoon vermeld op het graf is waarschijnlijk de zoon van eerstgenoemde en zal bijgezet geweest zijn op het tijdstip van zijn overlijden. Zoals reeds aangehaald is het tijdstip onbekend waarop het graf van K.A. Vervier werd overgebracht van de Wasstraat naar de Westerbegraafplaats. Dat dit zeer vroeg zou gebeurd zijn kan men afleiden uit de plaats die het graf inneemt op laatst genoemd kerkhof.

Wanneer het grafmonument op de grafstede werd geplaatst is mij vooralsnog niet bekend, gebeurde dit alreeds in de Wasstraat of ter gelegenheid van het overbrengen van het graf van het ene kerkhof naar het andere of nog later?

Verdere opzoekingen zouden ons wel een datum kunnen opleveren.

A. VERBEKE

DE WONDERDOKTER SEQUAH TE GENT

Enkele oude Gentenaars gebruiken nog wel eens de uitdrukking "bij Seka" of "bij Seuka" gaan. Van waar deze naam? Begin januari 1892 kwam de wonderdokter Sequah naar Gent. De Gazette van Gent schrijft: "Sequah, de reuma-genezers, heeft gisteren in de zaal Valentine reeds twee zittingen gehouden, de eerste om zijn aankomst aan te kondigen, de tweede om zijn eerste genezing te doen. Aan de gevel van het lokaal wappert de nationale vlag. Op het toneel liggen pakken krukken en stokken, die de talrijke genezingen moeten bewijzen. Aan de wand hangen bloemkorven, die hem in andere steden geschonken zijn.

Sequah is op zijn Amerikaans gekleed: een bruin kostuum met franjes en een grijze hoed met brede rand. Hij draagt talrijke kruisen en medailles op de borst; op de arm heeft hij een witte band met een rood kruis. Hij spreekt Engels. De eerste persoon, die zich aanmeldde, was een werkman die op de Vrijdagmarkt woont; hij lijdt sedert zes jaar aan reuma. De behandeling duurde een half uur. Gedurende die tijd werd het gordijn neergelaten en opdat het publiek zich niet zou vervelen, speelde het orkest van Sequah, samengesteld uit een tiental muzikanten in uniform, enige stukjes uit hun Amerikaans repertorium. Na een half uur ging het gordijn open en de patiënt verscheen op het toneel zonder krukken. De genezing werd door het publiek fel toegejuicht".

Bijna dagelijks verschijnen in de Gazette van Gent berichten over Sequah. Hij houdt twee "vertoningen" per dag: een om drie uur en een om acht uur. Hij verblijft in een groot hotel op de Kouter, het Hotel Royal. Zijn vrouw deelt geldstukken uit aan de behoeftigen. Veel armen komen naar de Valentine om kosteloos behandeld te worden. De behandeling bestaat in een "knijpkuur". Sequah heeft enkele helpers, die de zieke lichaamsdelen knijpen en met olie inwrijven. Volgens de Gazette van Gent verklaren veel zieken, dat ze na de behandeling verlichting gevoelen, maar de redacteur stelt toch de vraag "Zal de genezing blijven duren?"

Einde januari komt er een onweerswolk aandrijven. Gaat Sequah vervolgd worden voor onwettige uitoefening van de geneeskunde? Twee wetsdokteren wonen een behandeling in de zaal Valentine bij. Ze verklaren, dat Sequah een behendig masseur is. Er komt geen vervolging. Volgens geneesheren heeft de olie, die Sequah verkoopt, geen invloed bij de genezing.

Op 9 februari is Sequah - de man heet eigenlijk Blakeley - het voorwerp van een geestdriftige betoging. 's Namiddags hebben zijn bewonderaars de paarden van zijn rijtuig uitgespannen en hem door de stad gevoerd. 's Avonds was de zaal Valentine proppensvol.

In de Gazette van Gent van 21 februari 1892 verschijnt een grote aankondiging voor de drie wonderbare geneesmiddelen van Sequah:

Sequah's prairiebloem als geneesmiddel tegen slechte spijsvertering, leverziekte en gal, Sequah's olie tegen reuma, Sequah's geneesmiddel tegen hoest en verkoudheid. De drie geneesmiddelen zouden verkrijgbaar zijn bij de apothekers "Men lette er op: de naam Sequah is in elke fles gegoten". Sequah slaagt er in de goedgegelovige massa met Barnum-reklame te overbluffen.

Na een verblijf van een zestal weken te Gent vertrok de wonderdokter naar Geraardsbergen. De kruik gaat echter te water tot ze breekt. Bij een M.B. van de minister van justitie moest Sequah, die in werkelijkheid een Engelsman was, binnen de acht dagen het land verlaten.

M. STEELS

oooooooo

TOEN DE GENTSE VLEESHOUWERS NIET ALLEEN "IN HUN STALLEN" MAAR OOK "OP DE PLANKEN" DOORGEWINTERDE KERELS WAREN

Ruim 14 jaar geleden verscheen in "Oud-Leerlingen-cronycke", tijdschrift van de Oudleerlingenbond van het Studiecentrum voor Slagers en Spekslagers te Gent, een artikeltje in verband met een gewoonte die door de Gentse Prinsenkinderen eeuwenlang in zwang werd gehouden.

Met toestemming van de schrijver van het opstel tikken we dit over oordelend dat het niet alleen het vleeshouwersgild maar eveneens een flink deel van de lezers van G.T. kan interesseren.

Is er één Gentenaar die niet weet dat onze voorouders-vleeshouwers niet alleen forse prinselijke lijfwachten en prima jagers waren, velen zouden integendeel raar opkijken mocht men hen komen vertellen dat die bent hovaardige Prinsenkinderen ook als theaterartiesten ofte komedianten hun stuk gestaan hebben en hun sporen verdiend?

Een groot geluk dat er steeds mensen geweest zijn die, aangetast door de z.g. bewaarziekte, alle mogelijke zelfs schijnbaar onbenullige herinneringen in laden en koffers en op zolder bewaard hebben; anders zouden oneindig veel interessante zaken uit het leven onzer voor-ouders onherroepelijk verloren zijn geraakt.

Van dergelijke bewaarder zijn ongetwijfeld die paar oude feestprogramma's afkomstig die in onze tijd deel uitmaken van de uitermate rijke verzamelingen Gentse documenten die we in de Universiteitsbibliotheek kunnen raadplegen.

Een van de programma's waarvan sprake dagtekent van 1752 en kondigt toneelvertoningen aan die zouden plaats hebben op 29 juni en op 2, 9, 16 en 17 juli "op den grooten theater van de Confrerie van de H. Sebastiaan". (Deze schouwburgzaal verdween in 1837 om plaats te maken voor de huidige Koninklijke Opera).

Opgevoerd zou worden "het goddeloos en heymelyk bedroog, treurspel, door de rymlievende liefhebbers van de vrije Neiringhe van de Vleeshauwers van het groot Vleeschhuys dezer stadt Gendt ten profyte van de Capelle van de selve Neiringhe". (Denk eraan dat er toenmaals ook een klein vleeshuis bestond aan de Brabantdam niet ver van het Laurentplein en dat de kapel zich bevond in het groot vleeshuis. Het enig overblijfsel van die kapel is de bekende muurschildering die we nog steeds kunnen bewonderen).

Dan volgt de rolverdeling van het toneelstuk. Dat de namen latijns klinken moet ons niet verwonderen: waarschijnlijk was het drama uit het latijn vertaald en vreemde namen hebben ook een voornameer geluid.

Ormigorinus	Joannes Minne
Sigrida, vrouw van Orm.	Laurentius van Loo
Oläüs	Guillielmus van Melle
Limella, dochter van Ol.	Christiaen Minne
Vier edelmans	Joannes van Melle
	Philippe van Melle
	Adrianus Deynoot
	Lucas van Loo
Licurgus	Joannes van Melle
Zoon van Sigrida	Joannes Deynoot
Ambassadeur	Maximiliaen Minne
Bode	Adrianus Minne
Knecht van Limella	Laurentius van Loo
Tovenaar	Adrianus Deynoot
Vier Cupido's	Joannes van Loo
	Franciscus van Loo
	Guillielmus Minne
	Joannes Minne

Verder vermeldt het programma dat "Mathys van Loo en Adriaen Deynoot zullen dansen executeren van groote characteres, alsmede zal door dry kineren gedanst worden eenes jalousen dans. Naer het eynde van het groot spel zal verthoont worden de Liefde van Arlequin, nieuwe pantomime waer in een kind van negen jaeren zal de principaelste rolle executeren ende zal eyndigen door een groot Turcks ballet alles gecomponeert door Sr Daubat de S. Flour."

Dat moet nogal een baar schouwspel geweest zijn die gespierde en forsgebouwde manspersonen in vrouwen- en meisjeskleren gehuld op de planken bezig te zien. Die manier van doen was nochtans heel gewoon, want vergeten we niet dat onze 18e en 19 eeuwse voorouders het niet gepast en deftig zouden gevonden hebben burger vrouwen komedie te zien spelen: dat in hun ogen onwelvoeglijk

bedrijf lieten ze over aan beroepsartiesten. Vergeten we ook niet dat de vrouwenverenigingen op dezelfde manier te werk gingen. Daar werden de manrollen door dames vertolkt.

Een andere eigenaardigheid die u bij het lezen van het programma moet opgevallen zijn is het feit dat slechts vier familienamen op de rolverdeling voorkomen: Minne, van Loo, van Melle en Deynoot.

Ook die rariteit mag u niet van de wijs brengen, want in de 18e eeuw waren er praktisch slechts vier families die het vleeshouwersambacht mochten uitoefenen; inderdaad telde het Groot Vleeshuis in 1752 op een totaal van 116 vleeshouwers 58 van Loo's; 28 van Melle's; 21 Minne's en 7 Deynoot's.

De bezetting van ons land door de Fransen in 1794 bracht verandering in die toestand: van dat jaar af had iedereen het recht het ambacht uit te oefenen.

Wat zou een toneelfeest zonder de uitvoering van een ballet betekenen hebben? Die "jalousen dans" was natuurlijk het komisch gedoe van twee verliefden voor een meisje. Dat onze toneelspelende vleeshouwers zich de luxe permitteerden van een Parijse balletmeester, Sr Daubat de St-Flour, met het aanleren van de dansen te gelasten, bewijst nog eens te meer dat ze nooit iets half deden. Ook daarin mogen we hun voorbeeld volgen.

De vleeshouwers waren niet alleen goede komedianten, als het pas gaf ontpopten ze zich als vlijmscherpe spotvogels. Toen Napoleon zijn blijde intrede deed te Gent in 1810 spanden de vleeshouwers een brede banderol over de straat met daarop in grote letters: LES PETITS BOUCHERS DE GAND A NAPOLEON LE GRAND. Wat vertaald luidt: de kleine vleeshouwers van Gent aan Napoleon de grote. Met onderverstaan de grote vleeshouwer...van mensenvlees. Natuurlijk werd het spandoek verwijderd voor de aankomst van de keizer.

V.W.

oooooooo

GENT, STAD VOOR TOERISTEN ?

Naar aanleiding van het artikeltje met bovenstaande titel dat verscheen in ons oktobernummer, ontvingen wij een brief van de Heer E. Story.

Hij heeft het over de passage waarin wij het betruerden dat wij in Gent niet beschikken over een gedetailleerde, geïllustreerde gids ten dienste van de toeristen die hier wat langer willen verpozen. De heer Story maakt ons het vriendelijk verwijt dat wij onze literatuur niet goed hebben bijgehouden en blijkbaar onkundig zijn van het bestaan van het boek "Gent, een Stad van alle Tijden" dat vorig jaar door zijn firma werd uitgegeven en - zegt hij - precies de door ons vermelde lacunes vult.

Hij vraagt zich verder af of het niet wenselijk zou zijn een recensie over dit boek in ons blad te publiceren, wat dan meteen een rechtzetting zou zijn voor onze tekortkoming. Tot zo ver deze brief.

De heer Story heeft gelijk wanneer hij het betreurt dat wij nog geen recensie gaven van "Gent, een Stad van alle Tijden". Wij hadden weliswaar het verschijnen vermeld in de "Ghendtsche Tydinghen" van januari 1973, maar het is inderdaad een tekortkoming dat wij niet sinds lang al het goede verteld hebben wat wij over dit uitstekend werkje denken. Wij willen dan ook graag dit verzuim onmiddellijk goed maken.

Van al de publikaties die de toerist iets over Gent kunnen vertellen is dit zonder de minste twijfel het beste en meest geschikte. Wij danken dit prachtig boekje aan 3 dames, Mevrouwen Patricia Carson, Gaby Danhieux en Godelieve De Schryver. Twee onder hen laten ons gedurende 157 bladzijden de geschiedenis van Gent meeleven, terwijl de derde bij middel van 101 prachtige foto's deze prestigieuze geschiedenis op passende wijze illustreert. Nog nergens zagen wij zo beknopt en zo vlot de geschiedenis van onze stad beschreven, niet in de vorm van een droge opsomming van feiten, maar als een boeiend verhaaltje dat geschiedkundig overigens volledig verantwoord is.

Hoed af voor deze 3 dames! Dat bij de uitgave ervan aan de toeristen gedacht werd blijkt o.m. uit het feit dat er ook een Franse versie bestaat onder de titel "Gand, Ville de tous Temps", en een Engelse "Ghent, a Town for all Seasons". Wie nochtans zou denken dat dit maar een boekje is voor toeristen vergist zich schromelijk want het krioelt letterlijk van interessante gegevens die de meeste Gentenaars niet kennen.

Moesten er leden zijn van onze Kring die dit werkje nog niet mochten bezitten (maar bestaan zij?) dan wordt het hoogtijd dat zij het zich zo spoedig mogelijk aanschaffen. Niemand zal ooit de 180 Fr beklagen die hij er voor uitgegeven heeft. Misschien ook een uitkomst voor dezen die ieder jaar met het probleem zitten van wát te kopen als Kerst- of Nieuwjaarsgeschenk.

Dit gezegd zijnde, zijn wij het niet helemaal eens met de heer Story wanneer hij stelt dat dit werk de lacunes zou aanvullen die wij vermeldde. Wij blijven inderdaad menen dat er naast "Gent, een Stad van alle Tijden" ook nog plaats overblijft voor een meer complete en gedetailleerde gids. Zoals wij het reeds schreven vinden wij het essentieel dat deze gids een alfabetische index zou bevatten. De toerist die hier meer dan enkele uren blijft en eens meer op zijn gemak en meer in detail kennis wil maken met al onze merkwaardigheden, heeft dan maar naar de index te grijpen en hij ziet op welke bladzijden hij meer kan vernemen over bvb. het Bijloke-Museum, het Geeraard Duivelsteen, de St.-Baafsabdij, enz. Dan zou hij op de vermelde bladzijden een geschiedenis moeten vinden van deze gebouwen, waarvoor ze nu gebruikt worden, wat hij er kan bezichtigen enz. Ook menen wij dat er in een dergelijke gids wandelingen zouden moeten uitgestippeld worden met de benaderde duur, derwijze dat

de toerist zijn tijd kan indelen en zijn bezoek programmeren. Eveneens hadden wij gedacht dat een deel van deze gids (of wordt dit een 2e band) zou moeten gewijd zijn aan "Gent als centrum voor Toerisme in Oost-Vlaanderen", dus met speciale uitstappen in onze provincie met Gent als vertrekpunt. Wanneer men de zaken zo niet opvat is het vrijwel zeker dat zeer veel bezienswaardigheden in onze provincie nooit een kans zullen krijgen het bezoek te ontvangen van buitenlandse toeristen.

Het opzet van een dergelijke gids verschilt dus wel van het hier besproken werk van de 3 dames. Bovendien zou deze gids - en dit maakt toch wel een groot verschil uit - commercieel bekeken niet direct rendabel moeten zijn aangezien de onrechtstreekse nte te cijferen voordelen immers veel groter zouden zijn.

Een dergelijke gids zou trouwens onmiddellijk een groot afzetgebied vinden bij de Gentenaars zelf.

Een zéér groot werk waarvan de opstelling veel tijd in beslag zou nemen? Ongetwijfeld, maar het grootste deel van de weg naar de realisatie zou afgelegd zijn wanneer men zou besluiten deze gids te maken.

H.C.

oooooooo

VERPACHTEN VAN VISRECHT EN MAAIRECHT TE GENT IN 1856

In een vorige bijdrage vernamen we iets over de inkomsten van de stadseigendommen. Thans een woordje over het verpachten van het visrecht en het maairecht. De stadswaters en de vestingen waren in een aantal loten verdeeld, die voor verschillende jaren werden verpacht.

A. Verpachten van het visrecht:

1	Lot van tussen de Brusselsepoortbrug en de St. Lievensbrug	3 Fr
2	Lot van de buitengrachten vanaf eigendom van De Meersman tot aan de St.-Lievensbrug:.....	110 Fr
3	Lot van de St.-Lievensbrug tot op het einde van de stadsgracht (binnenzijde):.....	9 Fr
4	Lot tussen het bastion van de Bijloke en t'Einde Weire:.....	33 Fr
5	Lot tussen T'Einde Weire en de Brugse Poort:.....	50 Fr
6	Een deel van de Leie, vormende een voorgracht van de stad tussen de hoofdbastion van T'Einde Weire, waar de windmolen T'Einde Weire staat en de Noodbrug (of Hulpbrug):.....	35 Fr
7	Aftakking van de Leie tussen brug aan de kleine sluizen en Kleine Meersbrug aan eigendom Ameels:.....	6 Fr
8	Stadsgracht ten zuiden van Spanjaardkasteel tot samenvloeiing met de Schelde:.....	45 Fr

9	Deel van de stadsgracht tussen St.-Lievenspoort en verbinding met de Schelde (buitenzijde):.....	4	Fr
10	Houtlei van Oordeelbrug tot de Appelbrug:.....	12	Fr
11	Stadsgracht tussen de Dampoort en de Sassepoort:.....	21	Fr
12	Deel van de Leie aan het Spanjaardkasteel vanaf de Dampoort tot 20 m van de Visserij:.....	105	Fr
13	Handelsdok:.....	80	Fr
14	Vijver aan Zwijnaardeeries:.....	3	Fr
TOTAAL:.....			516
			=====

B. Verpachten van het maairecht:

1	Wallen tussen de Brusselse Poort en de St.-Lievenspoort (binnenzijde en buitenzijde):.....	5	Fr
2	Wal vanaf de St.-Lievenspoort tot de Bovenschelde:...	30	Fr
3	Borstwering van het Buskruitmagazijn en deel van de middenwal tot aan de Oude Schelde:.....	300	Fr
4	Terrein gelegen achter de St. Pieterskerk en de kazerne verhuurd aan de St.-Antoniusgilde:.....	10	Fr
5	Wal vanaf de borstwering, waar de molen van Vanden Bossche staat, Bijlokeveld tot aan Akkergempoort, alsook de loskaai aan de Leie buiten voornoemde poort:..	1	Fr
6	Wal vanaf Akkergempoort tot aan T'Einde Were:.....	20	Fr
7	Het klein eiland aan de Leie, ten zuidwesten van de papiermolen:.....	11	Fr
8	Weide aan T'Einde Were, alsmede de wal beginnend rechts van de bastion T'Einde Were tot aan de brug van de fabriek La Lys:.....	30	Fr
9	De trekweg en bermen van de buitenste stadsgracht vanaf de Visserij tot aan de Sassepoort:.....	80	Fr
10	Wallen vanaf de Brugse Poort tot aan de Tolbrug:.....	225	Fr
11	Wallen en gronden rond het gewezen Spanjaardskasteel:..	60	Fr
12	Bermen en wandeling ten zuidoosten van de Coupure vanaf de Stapelhuisbrug tot aan de Nieuwe Wandeling alsook het noordoostelijk deel van de Coupure:.....	45	Fr
13	Een deel van de meersen nabij de papiermolens aan T'Einde Were:.....	22	Fr
14	Het oefenplein gelegen te St.-Denijs-Westrem, verhuurd aan de maatschappij voor paardenwedrennen:.....	525	Fr
15	De bermen van de Visserij:.....	15	Fr
TOTAAL:.....			1379
			=====

Uit het voorgaande blijkt duidelijk, dat tot 1860 onze stad zijn oorspronkelijk uitzicht had behouden. Na de afschaffing van de octrooirechten zal dit beeld snel wijzigigen.

M. STEELS

HERALDIEKIets over het wapen der stad Gent

Talrijke zegels van de stad Gent zijn tot ons gekomen: het oudste dateert van 1199 en stelt Johannes de Doper voor met aureool en zegenend met de rechterhand, rechtop begeleid door twee kandelaaers, vóór een gebouw in romaanse stijl waarop twee vogels gezeten zijn.

Het tegenzegel draagt de beeltenis van het Paaslam.

De H. Johannes de Doper begeleid door twee engelen vinden wij in het veld der Gentse zegels tot in het midden der XIV e eeuw.

In 1361 verschijnt inderdaad een zegel-ad-causas- dat een gekroonde klimmende leeuw voorstelt- beeltenis die vanaf 1275 op de tegenzegels voorkwam.

Van 1397 af werd de leeuw ingesloten in een schildveld gedragen door een adelaar en gehouden door twee vrouwenfiguren. Tijdens de XVII e en XVIII e eeuw wordt het schild met de gekroonde leeuw gehouden door een vrouw, die misschien de "Maagd van Gent" is, die dikwijls op de Gentse militaire vaandels is afgebeeld.

Tijdens de XVIe eeuw beweerde Gaillard dat Gent eerst een sprekend wapen droeg "van sabel met een handschoen van zilver" en later, een schild van sabel met een leeuw van zilver, geklauwd en getongd van goud en gekroond en gehalsband met een gouden kruis. Deze laatste tekenen zouden een symbolische betekenis moeten hebben: de zwarte en witte kleuren die voorkomen in het schild van de vroegere kasteleinen van Gent betekenen kracht en zuiverheid en de leeuw is gekroond en gehalsband ten teken van trouw aan het Vlaamse vaderland.

Een concessie van wapens; die in 1811 door Napoleon te Saint-Cloud werd toegestaan, kende aan de stad Gent een schild van sabel toe met een leeuw van zilver, geklauwd en getongd en met geslachtsdeel van keel, met opgenaaid schildhoofd van de goede steden van het Keizerrijk.

Op 3 december 1817 heeft de Nederlandse regering aan Gent volgend wapen toegekend: van sabel met een leeuw van zilver, getongd van keel, gekroond, geklauwd en gehalsband met een kruis van goud, het schild getopt met een kroon met drie bladeren van goud.

Geen enkel Belgisch koninklijk besluit beschrijft het Gentse wapen: de stad Gent heeft inderdaad het onderzoek en de handhaving van zijn vroeger schild niet gevraagd en vergenoegde zich erbij in het museum der Byloke, het origineel van het diploma dat haar in 1817 door de hogere Raad van Adel werd geschonken, te bewaren. Aldus Max Servais in het Wapenboek van de Provinciën en Gemeenten van België - blz. 195 en 424.

Voor de oningewijden: de kleuren sabel = zwart
keel = rood

Goud en zilver worden veelal om technische redenen voorgesteld door geel en wit.

G.ROUQUART

DESIRE JOZEF DESTANBERG

In vorige bijdragen vertelden we reeds iets over J. Steyaert, A. Voisin en P. Jonglas, drie auteurs die werken publiceerden over Gent.

Désiré Destanberg werd geboren te Gent op 24 mei 1861 en was de zoon van een sierschilder. Hij behaalde het diploma van onderwijzer in 1880 en bekam een betrekking in het stedelijk onderwijs te Gent. In 1907 werd hij bevorderd tot directeur van de school Godshuizenlaan (thans Martelaarslaan). Destanberg had nog het geluk zijn beide zonen, die zich als vrijwilliger hadden aangegeven, behouden uit de oorlog te zien terugkeren. Hij overleed op 29 april 1919.

Destanberg was zijn leven lang een trouw bezoeker van het stadsarchief. Hij hield talrijke voordrachten over Gent, waarvan sommige begeleid met de projectie van lichtbeelden. Een familielid schonk enkele jaren geleden deze lichtbeelden aan de bibliotheek van de Rijksuniversiteit te Gent. De voornaamste werken van Destanberg waren:

- Geschiedenis van het Volksonderwijs te Gent (1770-1842).
- Gent sedert 1830. Eerste reeks (1830-1840).
- De Gentse Herbergen en hunnen Uithangborden.
- Het Eeuwfeest der koninklijke Maatschappij van Landbouw- en Kruidkunde.
- L'Horticulture à Gand en 1778.
- De Kiezingen te Gent sedert 1830.

M. STEELS

oooooooo

GENT IN DE SPIEGEL VAN ZIJN DAGBLADEN

- Een naamloze vennootschap zal opgericht worden die de opdracht zal aanvaarden voor de bouw van een ondergrondse parking aan het Wilsonplein. Dit initiatief wordt genomen in overleg tussen privé-instanties en openbare besturen, ondermeer de stad Gent en de Nationale Investeringsmaatschappij.
- Bij verbouwingswerken van het huis Molenaarstraat, 1, hoek St.-Antoniuskaai, zal de oorspronkelijke bouwtrant behouden worden, maar de straatbreedte zou minimum 5,40 m. bereiken.
- De oude boerderij gelegen op de hoek van de Boerderijstraat en de Geitestraat zal gesloopt worden voor aanpassing van de weg. (Volksmacht, De drake seint... 22 sept. 1973).
- De bouwaanvraag ingediend door een bankinstelling om op de Koornmarkt, 11, een filiaal te mogen oprichten werd met een ongunstig advies aan het Bestuur van Stedebouw overgemaakt omdat het ontwerp niet waardig is voor het architecturaal ensemble van de Koornmarkt. (Volksmacht, de drake seint... 20 okt. 1973).

- In de reeks Gedenktekens te Gent vermelden wij "Willem Verspeyen" - "Lt. Kolonel Haus" - "Mgr. E.J. Seghers" - "Geraard de Duivel" - "August Van Lokeren" - "Pater Rutten" - "Gustaaf Eylenbosch", respectievelijk in Het Volk van 27.9., 4, 11, 18 en 25 oktober, 15 en 23 november 1973.
- Over Victor Hugo en zijn reis doorheen België en verblijf te Gent; in de reeks "Op zoek naar Gent" van J. Schepens, in Vooruit van 22, 23 en 29-30 sept., 6-7, 13-14, 20-21, 27-28 oktober en 3-4, 10-11, november 73
- J. Schepens "Op zoek naar Gent" Vooruit 17-18 en 24-25 november 1973.
- P. Kluyskens "Gent en de Boerenkrijg" in De Gentenaar 14 en 20 nov. 1973.
- "Duizend jaar Gentse Kunst" Prijsvraag Stad Gent, De Gentenaar 21.9.73.
- De C.O.O. verkoopt bouwvallig huis in de Provenierstraat N° 43. Het Laatste Nieuws 22-23 sept. 1973.
- De restauratie van het Museum voor Sierkunst en Industriële vormgeving.
De Gentenaar 24 sept. 1973
- Een Boekwerk over de eerste Gentse Meester-drukker "Arend De Keyser" in Het Laatste Nieuws 24.9.1973 en 25.9.1973.
- "Oud Gent Oppoetsen" over Het Patershol, in Het Volk (3e.) 27.9.73.
- Pacificatie van Gent was Nieuwe fase in Nederlandse opstand" (mdt) in Het Volk 27.9.1973.
- Restauratie van Mariakapelletje Familie Soenen op St.-Gerardus-wijk (Ottergemse steenweg) in De Gentenaar 3.10.73.
- Praten met Volkskundige Victor Speeckaert, die een geschiedenis over Gent schreef welke nu gepubliceerd wordt in het Tijdschrift van het Kon. Verbond van Gebuurtedekenijen, in Het Volk, 4.10.73.
- Herdenking van de bekende Gentse architect Victor Horta.
In Vooruit 6-7 okt. 1973.
- Plannen voor reuzencentrum in hart van Gent. (W.Vdm) in Het Laatste Nieuws, 10 okt. 1973.
- Nieuwe Grafsteen voor Sabrina Bruggheman, laatste abdis van Bijlokehospitaal van Gent.
In Het Laatste Nieuws 11 okt.; Het Volk 18 okt. 1973.
- Ryhovesteen zeldzaam privébouwkunst uit de XIIIe eeuw.
Stadsbestuur wil het aankopen.
In Het Volk 11 okt. 1973.
- Gent Terneuzen - Vijf jaar later. In een jubileumuitgave van GENT WERKT.
In Het Laatste Nieuws 12 okt. 1973.
- Beluiken: de ellende achter het hoekje.
In Het Laatste Nieuws 16 okt. 1973.
- Op speurtocht in onze Museumreserves.
In De Gentenaar 19 okt. - Vooruit 20-21 okt.- Het Laatste Nieuws 23 okt. en Het Volk 25 okt. 1973.
- In 1974 herdenking 1000 jaar Ekkergem.
In Het Volk 25 okt. 1973.
- Gentse waterlopen worden behouden.
In Het Laatste Nieuws 25 okt. 1973.

- Groot Kerkhof van Gent één der merkwaardigste van het land. Grafstenen van verdienstelijke figuren bedreigd door nieuwe wet.
In Het Volk 31 okt. - 1 nov. 1973.
- Een politiek lied van Emiel Moyson.
In Vooruit 10 nov. 1973.
- Ijskelders in het Gentse, eens voorrecht van Kasteelheren.
In Het Laatste Nieuws 12 nov. 1973.
- Over het verdwenen luik van het Lam-Gods schilderij, de Rechtvaardige Rechters- Een waals auteur beweert te weten waar het verborgen is.
In Het Volk van 14 nov. 1973
- Herstructurering agglomeratie en standpunt van Gents Stadsbestuur
In Het Volk van 14 nov. 1973.
- Over recente opgravingen in de gewezen St. Pietersabdij. Belangrijke vondsten.
In Het Volk 22 nov. 1973.
- "Een Parijse Jacob van Artevelde". Jacques Castelnau, frans auteur schreef "Etienne Marcel, un révolutionnaire au XIVE siècle". (uit Plon, Parijs), waarin hij het leven en de dood van onze Gentse voorman beschrijft om vandaaruit een parallel te trekken met Etienne Marcel. Beide kenden een geweldadige dood met de bijl.
In Het Volk 22 nov. 1973 bl. 25.
- Albert Bracke: Wereldtentoonstelling 1913 te Gent.
In Vooruit 24-25 nov. 1973 bl. 4.
- Vrijdag 28 nov. werden in de Kredietbank te Gent 21 instellingen, besturen of personen gehuldigd wegens het verdienstelijk restaureren van historische gebouwen. Voor Gent waren dit: Het Stadsbestuur, De Luikse Verzekerin Hoogstraat, 24; Brouwerij Meiresonne voor Grauwpoort-Sluiszenkaai: O.L.Vrouw Visitatie, Hoogpoort; Vrienden van het Oude Gent, voor het Huis De Swaene, Koorlei, 10; Prof. Dr. Elaut, voor Ketelvest n° 6; Mevr. Vincent-Gevaert, Hertogstraat, 8; Dhr. en Mevr. C. Haemers-Cornand, St. Jacobsnieuwstraat; Dr. Ir. en Mevr. A. Smètrijns-Delens, Hof van Fiennes 1; Dhr. Mevr. A. Van den Boogaerde-Laloux, Nederpolder; Dhr. Mevr. Van Nieuwenhuysse-Van Karssele, Prinsenhof, 55; Dhr. Mevr. L. Verstraete, Gewad, 30; Dhr. Mevr. W. Wittevrongel-Borgonjon, Zuivelbrugstraat, 2; en Dhr. Architect R. Warie, voor verscheidene restauraties.
In Het Volks van 27 nov. 1973.

oooooooo

BIBLIOGRAFIE

- I. In het derde Jaarboek van het Heemkundig genootschap Land van Rode 1973 publiceerde O. Van Wittenberghe een studie over "Bloem enteelt en Bloemisten te Gentbrugge en te Ledeborg", studie, die ook de belangstelling van de Gentse heemkundigen verdient. (Prijs jaarboek: 100 Fr; te bestellen Secretariaat Heemk. Genootschap Beukendreef 20, Gentbrugge).

- II. Prof. P. Kluyskens publiceerde onder de titel "De Laatste Molikaan van het Orangisme", een studie over Hyppolyte Metdepenningen in de krant De Gentenaar (9,16,23- en 30 oktober en 6 november 1973).
- III. Nog in De Gentenaar van 23.10.73 verscheen een artikel over Prudens Van Duyse.
- IV. Toerisme in Oost-Vlaanderen (Juli 1973) publiceerde een artikel van Dr. J. Decavele over "De Oude Leiehaven te Gent. Het Romaans Stapelhuis."
- V. In Vooruit (17.11.1973) publiceerde kunstcriticus Jos Murez een artkel over de Gentse beeldhouwer Jan Anteunis, dit naar aanleiding van zijn overlijden. Deze kunstenaar beeldhouwde onder meer de nieuwe Caritas Romana, beeldengroep die door de Gentenaars "Mammelokker" wordt genoemd.
- VI. M. Vlaeminck publiceert in De Standaard van 19 november 1973 een verslag over een bezoek aan de beschutte werkplaats Gandae te Gent. In deze werkplaats, gesticht in 1965, werken thans 165 personen.
- VII. Inventaris van het Kunstpatrimonium - Sint-Jakobskerk, Gent:
 Een uitgebreide inventaris van de kunstschaten der Sint-Jakobskerk werd onlangs samengesteld door ons medelid, onderpastoor F. Verstraeten. Het is een lijvig boekdeel geworden van circa 170 bladzijden, in offsetdruk, op quartoformaat. Het bevat naast de beknopte beschrijving van 707 gekatalogeerde nummers, een groot aantal historische gegevens, evenals de vermelding van kunstschaten die vroeger in het bezit van de kerk waren, een aantal gravuren en een grondplan van de kerk.
 De inhoudstafel vermeldt o.a. gegevens over het monumentaal beeldhouwwerk, lambrizeringen, kasten en deuren, kerkmeubilair en beeldhouwwerk, glasramen, schilderijen, grafmonumenten, edelsmeedwerk, koper en brons, gewaden en textiel, porselein, liturgische boeken, enz.
 Het opzoeken van kunstwerken en kunstenaars is vergemakkelijkt door een alfabetisch zaakregister en een lijst van kunstenaars en ambachtslieden.
 Wie belang stelt in het rijke kunstbezit van deze kerk, kan deze uitgave bekomen door storting van 140 Fr op p.c. 538081 van F. Verstraeten, St.-Jakobsnieuwstraat, 21, Gent. De oplage is zeer beperkt.

VRAAG EN ANTWOORD.ANTWOORD OP VRAAG NR. 48 van dh. P. De Caluwé

Dezelfde Schelde die als grens genoemd wordt in de Verdragen van Verdun (843), van Mersen (870) en van Ribemont (880) speelt nog steeds de rol van grens doch ditmaal tussen Gent en Ledeberg + Gentbrugge, behalve het stuk Schelde dat vervangen werd door de Franse Vaart.

De grens waarop in het tweede gedeelte van de vraag gezinspeeld wordt heeft niets te maken met de in de hoger genoemde grens in de drie verdragen.

Omstreeks 1300 scheidde zij Kroonvlaanderen (Frans leen) van Rijksvlaanderen (Duits leen). Ze liep ietwat westwaarts van Biervliet om de Braakman te vervoegen. Ze was tevens de westelijke grens van de Vier Ambachten (sedert 1012) (Axel, Hulst, Boechoute en Assenede) en van het Land van Waas (sedert ongev. 993). Tot Rijksvlaanderen behoorde tevens doch over de Schelde, het Graafschap Aalst en de heerlijkheden Dendermonde en Bornem.

W.

VRAAG NR. 50 van Ch. Fassin.

In 1873 werd het Wennemaer Godshuis gedeeltelijk afgebroken om plaats te maken voor de uitbreiding van de Vis markt.

In de overeenkomst die werd gesloten tussen de Commissie der Burgerlijke Godshuizen en het Stadsbestuur betreffende de ruiling van een deel der gronden van het Godshuis tegen stadsgronden gelegen Begijnhoflaan, werd vermeld dat de materialen voortkomende van de afbraak niet in de ruiling waren begrepen.

Op een akwarel van A. Van den Eynde (oktober 1849) die een binnenzicht van de kapel van het Godshuis voorstelt ziet men aan de rechterzijde het gedenkteken afgebeeld dat er in het begin der XVIIIe eeuw werd opgericht.

Het is in zwart marmer waarop twee medaillons in wit marmer zijn aangebracht, waarschijnlijk de beeltenis der stichters.

Door wie werd dit gedenkteken gemaakt, op wiens opdracht en wat is er van geworden?

Gaarne ontving ik hierop antwoord van een onzer geachte lezers.

CH. FASSIN - Visserij 92 - GENT.

VRAAG NR. 51 van K. Haerens.

Kan iemand ons vertellen wanneer de volgende "gedenkplaten" (geen standbeelden of monumenten) ingehuldigd werden:

1° - Van Jan Frans Willems op de Zandberg.

2° - Van Karel Lodewijk Ledeganck in de St.-Christoffelstraat.

3° - Van Bisschop-missionaris H.E. Seghers op de Begijnengracht.

VRAAG NR. 52 van A. Verbeke.

Op zeker ogenblik was ik het liedje Funiculi-Funicula aan het neuriën, u weet wel dat Italiaans liedje met het bergtreintje als onderwerp. Daarop reageerde een 60 jaar oude Gentenaar met de vraag of ik de Gentse versie ervan kende en die op het jaargebeuren sloeg. Op mijn ontkennend antwoord gaf hij mij de enkele flarden op van het liedje die hij zelf nog kende. Hier volgen ze. Wie kan dit aanvullen en eventueel het tijdstip en de plaats van opvoering (revue?) ervan situeren?

En iedereen die weet wat dat dat es de fuure
 op 't Sint-Pietersplein (bis)
 En g'hebt daar iest een zuu een heel klein brakske
 bij madam Blanche (bis)

oooooooooooooooooooooooooooo

En hoe dieper dat de gaa gaat al in eu zakske
 hoe meerder cens (bis)

Antwoorden, waarvoor bij voorbaat onze dank, dienen gestuurd te worden naar het secretariaat.

oooooooo

AANVULLENDE LEDENLIJST:

568.- Adriaen M., Palmstraat 15	9230	MELLE
569.- Mej. Billiet R., Voskenslaan 229	9000	GENT
570.- Devoldere H., Schoolstraat 68	9040	OOSTAKKER
571.- Lammertijn J. Hundelgemsesteenweg 489	9001	GENTBRUGGE
572.- Slos F. Winterstraat 6	9000	GENT
573.- Stacino R. Frans de Coninckstr. 26	9002	LEDEBERG
574.-nVan den Broucke J. Gentsesesteenweg 327	9140	GENT
575.- Van Hoecje , Onderbergen 6	9000	GENT
576.- Van Severen M. , Dukkeldamstraat 14	9000	GENT
577.- Verbeeld W. Koestraat 36	9220	MERELBEKE
578.- Mw. Wyffels E. , Scheldestraat 124	9110	SINT-AMANDSBERG

oooooooo

STEUNFONDS

Vanwege ons trouw én steunend lid CH. FASSIN 500 Fr .